KUNTALIITTO | Kommun-förbundet

Lausunto
4.11.2020
900/03/2020

Ympäristövaliokunta

Lausuntopyyntönne 22.10.2020

# HE 182/2020 vp Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain ja rikoslain 48 luvun 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemien rakennussuojelupäätösten alistamisesta ympäristöministeriön vahvistettaviksi luovuttaisiin ja päätöksistä valitettaisiin suoraan alueelliseen hallinto-oikeuteen.

Rakennusperinnön suojelemisesta annettuun lakiin lisättäisiin mahdollisuus hakea ELY-keskukselta lupaa poiketa suojelupäätöksestä. Lisäksi ELY-keskukselle säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa lain vastaisista teoista esitutkintaviranomaisille. Suojeluesityksen tekemistä sekä asianosaisten ja viranomaisten kuulemista ja muuta menettelyä koskeviin säännöksiin ehdotetaan myös tarkennuksia ja lisäyksiä.

Rikoslaissa ja rakennusperinnön suojelemisesta annetussa laissa säädettyihin rangaistusperusteisiin ehdotetaan poikkeamisluvasta johtuvia täsmennyksiä.

## Alistusmenettelystä luopuminen

Kuntaliitto kannattaa alistusmenettelystä luopumista, kunhan samalla huolehditaan siitä, ettei rakennussuojeluasioissa synny toisistaan poikkeavia tulkintakäytäntöjä. Siksi onkin tärkeää, että ympäristöministeriö tukee ELY-keskuksia lain soveltamisessa ja yhteisten käytäntöjen kehittämisessä esimerkiksi valtakunnallisten koulutus- ja kehityshankkeiden kautta, kuten perusteluissa on todettu. Valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen on kannatettavaa ja vastaa nykykäytäntöä muissakin hallintoasioissa.

## Poikkeamismenettely

Poikkeamismenettely luo joustoa ja parantanee mahdollisuuksia suojellun kohteen käyttöön, vaikka menettelyn tuoma ajansäästö ei esimerkiksi vaadittavien selvitysten tai suunnitelmien vuoksi toteutuisikaan.

Poikkeamisen edellytyksiin on nostettu erityisen painavan syyn lisäksi rakennusosien vahingoittuminen sekä nykyiseen tai suunniteltuun käyttöön liittyvät syyt. Edellytysten laventaminen pykälätasolla parantanee poikkeamismenettelyn käyttökelpoisuutta.

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

## Alueellisen vastuumuseon rooli

Esityksessä on annettu alueellisille vastuumuseoille uutena tehtävänä mahdollisuus rakennussuojeluesitysten tekemiseen, lisäksi ne voivat toimia asiantuntijana rakennussuojeluasioissa Museoviraston ja ELY:n pyynnöstä. Alueellisen vastuumuseon käyttäminen asiantuntijana tarkastuksissa on perusteltua ja selkeää. Osa vastuumuseoista on yksityisiä toimijoita, jolloin ne eivät voisikaan toimia tarkastavina viranomaisina.

Esitys lisää jonkin verran nelivuotisiin sopimuksiin perustuvien alueellisten vastuumuseoiden tehtäviä, mutta kustannusvaikutus ei liene merkittävä.

## Korvaussääntely

Kuntaliitto pitää hyvänä korvaussääntelyyn aiemmin esitettyjen laajempien muutosten jättämistä tässä vaiheessa pois hallituksen esityksestä ja että mahdollisia laajempia muutoksia tarkastellaan suhteessa käynnissä oleviin maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen ja lunastuslain uudistukseen. Eri lakien korvausperiaatteiden ja menettelyjen tulisi olla johdonmukainen, selkeä ja ymmärrettävä kokonaisuus ja niiden vaikutukset eri perusoikeuksien toteutumiseen tulisi punnita huolellisesti eri näkökulmista.

SUOMEN KUNTALIITTO

Anne Jarva
Kehittämispäällikkö